

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

21. marts 2017

Svar på spørgsmål nr. 198 af 16. januar 2016 (FIU – alm. del) efter ønske fra Martin Lidegaard (RV).

Spørgsmål nr. 198:

Vil ministeren kommentere den henvendelse fra Papyrus Suppliers som er omdelt på FIU alm del- bilag 47 og herunder oplyse hvilke overvejelser SKI gør sig for at sikre balancen mellem at gå efter stordriftsfordele og sikre tilstrækkelig mange leverandører kan byde på en opgave til at sikre, at der er tilstrækkelig konkurrence til at drive priserne ned?

Svar:

Det følger af udbudsloven, at ordregiver ved sin tilrettelæggelse af et udbud skal følge det såkaldte ”opdel eller forklar-princip”, hvor ordregiver, hvis kontrakten ikke opdeles i delkontrakter, skal oplyse om baggrunden herfor i udbudsmaterialet.

En opdeling af en kontrakt i delkontrakter betyder, at det kan blive nemmere for små og mellemstore virksomheder at afgive tilbud på en del af kontrakten. Udbudslovens ”opdel eller forklar-princip” er således et vigtigt element i at sikre, at ordregiveren nøje overvejer, hvordan der skabes et konkurrencefelt, der kan påvirke konkurrencen om den enkelte kontrakt i en positiv retning.

I tilrettelæggelsen af et givent udbud vil ordregiver altid skulle foretage en konkret vurdering af, om det i den givne situation er hensigtsmæssigt at opdele en kontrakt i delkontrakter.

I efteråret 2016 besluttede den tidligere regering en bedre arbejdsdeling mellem Statens Indkøbsprogram (SI) og Statens og Kommunernes Indkøbs Service A/S (SKI). Baggrunden herfor er, at der i dag eksisterer en række parallelle aftaler mellem SI og SKI på i alt 16 indkøbsområder.

Den nye arbejdsdeling betyder, at SKI over fire år overtager udbud og kontraktstyring af 16 aftaler i Statens Indkøbsprogram, hvor SKI har parallelle aftaler.

Formålet med arbejdsdelingen er at undgå dobbeltarbejde, udnytte synergier og at opnå storkøbsfordele. I forhold til at opnå storkøbsfordele er det en forudsæt-

ning, at der forud for det enkelte udbud foretages en konkret vurdering af udbuddets effekt på markedet, herunder en markedsanalyse med fokus på, at der sikres konkurrence på både kort og langt sigt.

Brevet fra Papyrus Suppliers vedrører konkret aftalerne om Papir i ark (Papiraftalen) og Kontorartikler (Kontorartikelaftalen), som begge indgår i Statens Indkøbsprogram. Begge områder vil SKI, jf. den nye arbejdsdeling, udbyde fremadrettet.

SKI har som en del af det udbudsforberedende arbejde vurderet, at det er hensigtsmæssigt ikke at opdele kontorvareaftalen i delkontrakter i forhold til at reducere ressourceforbruget hos kunderne i forbindelse med indkøbet samt at sikre lave priser på de efterspurgte varer.

SKI har overfor de kritikpunkter, som fremføres i brevet, herunder baggrunden for ikke at opdele aftalen i delkontrakter, konkret oplyst følgende:

”Forud for hvert enkelt udbud gennemfører SKI en grundig markedsanalyse, hvor SKI involverer repræsentanter fra de offentlige myndigheder og private leverandører, som aftalen vedrører, samt relevante interesseorganisationer. Hensigten er at kortlægge indkøbsbehovet og indkøbsadfærden, analysere markedet og undersøge aktuelle tendenser. Formålet er at sikre aftaler, der effektiviserer indkøbet, matcher det offentlige behov og sikrer en stærk konkurrence blandt virksomhederne.

SKI er i øjeblikket ved at genudbyde den fælleskommunale indkøbsaftale 50.55 Kontorartikler, der udløber i 2017. Aftalen omfatter en bredere produktgruppe inden for kontorvareområdet, herunder papir til kopi- og printmaskiner. Det ses ofte i såvel den offentlige som den private sektor, at papir og kontorartikler indkøbes samlet. De 61 kommuner, der benytter den fælleskommunale aftale, er generelt godt tilfredse med aftalen, der har realiseret markante effektiviseringer. Den kommunale projektgruppe, der er tilknyttet genudbuddet, ønsker således at fastholde aftalens hovedsortiment.

I forbindelse med samlingen af det statslige og kommunale indkøb af kontorvarer, har SKI lavet en række undersøgelser og sonderinger i forhold til, hvordan behovene bedst dækkes:

- *Markedsundersøgelsen og dialog med såvel kommunale som statslige indkøbsrepræsentanter viser, at der er et stort personsammenfald blandt indkøbere af kontorartikler og papir, der typisk sker samtidigt. En opsplitning af sortimentet på delaftaler vil derfor betyde et øget ressourceforbrug i forbindelse med bestilling, varemodtagelse og behandling af fakturaer. Alene procesomkostningerne i det offentlige ved at bestille varer og betale den enkelte faktura udgør et ganske anseeligt beløb, også de steder hvor processen er fuldt digitaliseret. Repræsentanterne for den offentlige sektor ser således en fordel i en samlet aftale.*
- *En opsplitning af aftalens sortiment vil ligeledes betyde et øget ressourceforbrug for leverandørerne, der samlet skal bruge mere tid på pakning, transport og udbringning. Det*

er vurderingen, at dette alt andet lige vil udmønte sig i behov for et højere dækningsbidrag pr. varelinje og dermed højere priser.

- *SKI har sammenlignet priser på papir mellem et udvalg af store offentlige indkøbsaftaler, og der er tydelige indikationer på, den offentlige sektor kan realisere et mere prisefektivt indkøb ved at samle kontorartikler og papir i ark på samme aftale.*
- *Det er derfor SKI's vurdering, at såvel staten som kommunerne vil få den bedste aftale i forhold til såvel priser som administration ved en fælles aftale for papir i ark og andre kontorvarer. Denne udformning kendes allerede i dag fra den fælles aftale for kommunerne. Samtidig er det samme kvalitet papir, som indkøbes.*
- *I Danmark distribueres papiret til det samlede danske marked af både papirgrossister og totalleverandører, som - udover papirvarer - sælger øvrige artikler til kontorhold, som kuglepenne, tonere mv. I en aftale, hvor der udbydes papir-i-ark sammen med øvrige kontorartikler, vil papirgrossisterne eksempelvis kunne undersøge mulighederne for at indgå i et konsortium for dermed at dække hele aftalens sortiment.*
- *Kommunernes og statens samlede indkøb af papir i ark på aftalen forventes at udgøre en mindre del af det samlede marked for papir i Danmark, som er præget af flere leverandører på området. Det er derfor vurderingen, at den påtænkte udformning af aftalen ikke vil få en negativ betydning for konkurrencesituationen.*
- *Aftalens andel af det samlede indkøb af papir er væsentligt mindre end de andele, EU-Kommissionen tager udgangspunkt i ved eventuelle vurderinger af indkøbsordningers potentielt konkurrencebegrænsende virkninger.*

Det er således den samlede vurdering, at der såvel i det forestående udbud som ved genudbuddet om nogle år vil være en sund konkurrence blandt flere tilbudsgivere.”

Som det fremgår af ovenstående, er det SKI's vurdering, at udformningen af en samlet aftale ikke vil få en negativ betydning for konkurrencesituationen på kort eller lang sigt.

Endelig bemærkes det, at SKI som led i processen med arbejdsdelingen fremadrettet i sin årsrapport vil følge op på udviklingen i antallet af små og mellemstore virksomheder på deres aftaler.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde
Ministeren for offentlig innovation